

СЪПРОТИВАТА СРЕЩУ КОМУНИСТИЧЕСКИЯ РЕЖИМ В ПИРИНСКА МАКЕДОНИЯ (1944–1948)

Веселин Ангелов

През 1944-1956 г. управляващата БКП провежда в Пиринска Македония политика на македонизация, която се натъква на решителната съпротива на почти всички слоеве на населението и представляващите го политически сили, освен активистите на БРП(к) и преобладаващото мнозинство от нейните членове¹.

Един от въпросите, който не е изяснен напълно, е за оказаната въоръжена съпротива срещу комунистическия режим и македонизацията. Доколкото в прокомунистическия историопис се допускаше да се говори за нея, то това бе в рамките на клишираното и цензурирано отбелязване на „големите успехи“ на „народната“ милиция и комунистическата партия за ликвидирането на антикомунистическата опозиция, на появили се, както тогава ги нарича комунистическата пропаганда, „михайловистки терористични групички и банди“, които „народните“ милиционери били обезвреждали „бързо и смело още в зародиш“.

Темата за толкова опасните за „народната“ власт „михайловистки банди“ бе разработена и в българското кино. Филмът „Глутницата“ например е посветен на разигралите се в този край събития във връзка с обезвреждането на най-голямата в страната горянска чета за 1947-1948 г. – четата на Герасим Тодоров. Както в партийните истории, така и в игралния филм основната тенденция е дейността на четата да се покаже в най-изопачена светлина, в най-черни и уродливи краски. Участниците в четата се представят като закоравели англо-американски агенти, фашисти, кръвожадни изроди, отчаяни терористи, готови на всичко, само и само да „съборят